

PP PRACOWNIE KONSERWACJI ZABYTKÓW
Oddział Szczecin (9)
PRACOWNIA DOKUMENT. NAUKOWO-HISTORYCZNEJ
al. Koszarzy Nr 2 tel. 450-61(69) w. 843
70-540 Szczecin
Zamek Książąt Pomorskich

Nr. inw. 491 dep.
BIBLIOTEKA
Zarząd Ochrony i Konserwacji Zesp. Pałac.-Ogród.
Muzeum Narodowego w Warszawie
ul. Szwoleżerów Nr 9, tel. 29-67-78

ARCHIWUM
OŚRODEK OCHRONY
ZABYTKOWEGO KRAJOBRAZU
ul. Szwoleżerów 9 tel. 621 62 41 w. 244

Nr. inw. 491

P.P. Pracownie Konserwacji Zabytków
Oddział w Szczecinie
Pracownia Dokumentacji Naukowo-Historycznej

KATALOG PARKÓW
=====

Okręgowego Zarządu Lasów Państwowych w Szczecinku

Część II - woj. koszalińskie

**Opracowany na zlecenie Okręgowego Zarządu Lasów
Państwowych w Szczecinku**

Opracowanie: inż. Grzegorz Engel

Foto: Ob. Barbara Sańko

Pomiary i rysunki:

inż. Grzegorz Engel

Kier. Pracowni: mgr Krystyna Kroman

PP PRACOWNIE KONSERWACJI ZABYTKÓW
Oddział Szczecin (1)
PRACOWNIA DOKUMENT. NAUKOWO-HISTORYCZNEJ
ul. Korsarzy Nr 21 tel. 621 62 41 w. 543
70-540 Szczecin
Zamek Książąt Pomorskich

Szczecin, 1979 r.

ARCHIWUM
OŚRODEK OCHRONY
ZABYTKOWEGO KRAJOBRAZU
ul. Szwoleżerów 9 tel. 621 62 41 w. 244

Nr inw. 791

Spis zawartości teczki:

Miejscowości:

- ✓ 1.² Broczyno
- 2. ✓ Bukówko = ZASPY WIELKIE
- ✓ 3. ✓ Domacyno
- 4. Graszewo = MAJIMO
- 5. Karniszewice
- 6. ✓ Kopaniewo = GRZYBNICA
- 7. Łazice
- ✓ 8. ✓ Manowo
- ✓ 9. ✓ Ryman
- 10. ✓ Stanomino = LASKI
- 11. ✓ Strzękocino = NIEDALINO
- ✓ 12. ✓ Wartkowo
- 13. ✓ Wojęcino = DARGIN

Obiekty:

- park pałacowy
- park pałacowy i leśny
- park pałacowy i leśny
- park pałacowy i leśny
- arboretum
- park leśny
- park leśny
- park leśny
- park pałacowy i leśny
- park pałacowy i leśny
- park pałacowy i leśny
- park pałacowy i leśny
- park pałacowy i leśny

ROZPOZNANIE PARKÓW
=====

Część II - woj. koszalińskie

Broczyno - gm. Czaplinek

/niem. Bretzen/ Nadl. i Obręb Czaplinek

Oddz. 102 d, f

pow. 2,25 ha

Park z I połowy XIX w. o cechach skromnego małego parku angielskiego.

Dawniej stanowił otoczenie siedziby właściciela majątku ziemskiego.

Po II wojnie światowej park włączono do Lasów Państwowych Nadl. Czaplinek.

W pałacu zamieszkują rodziny pracowników leśnych.

Teren parku jest ogrodzony plotem z siatki.

Wnioski konserwatorskie

- park i pałac uznać jako obiekt zabytkowy;
- park zagospodarować na miejsce rekreacyjno-wypoczynkowe miejscowej ludności.

Dokumentacja:

1/ "Park pałacowy" Ewidencja ogólna dendrologiczno-techniczna" inż. Grzegorz Engel 1979 r.

Katalog parków OZLP w Szczecinku / w załączeniu/.

Bukówko

/niem. Neu Buckow/ gm. Tychowo

Nadleśnictwo Białogard, Obręb Tychowo

Oddz. 22 b, c, d, j, k, l, m

pow. ok. 10,20 ha

Park z I połowy XIX w. krajobrazowy z elementami romantycznymi.

Park leśny był przedłużeniem parku przy pałacu - służył jako teren rekreacyjny byłych właścicieli ziemskich, pieszych wędrówek i konnych przejażdżek. Do 1945 r. majątek ziemski należał do znanego pomorskiego rodu rycerskiego von Heydebreck. Po II wojnie światowej majątek upaństwowiono. Budynki gospodarcze folwarku należą do PGR-u. W pałacu mieści się szkoła podstawowa. Część leśna parku została włączona do Nadleśnictwa Tychowo, obecnie Nadl. Białogard.

Wnioski konserwatorskie:

- poszerzyć granicę ochrony zabytkowej parku wg. załączonego planu. Granice ochrony nie obejmują dawnego dziedzińca z uwagi na zniszczony układ budynków gospodarczych;
- docelowo park zagospodarować jako miejsce wypoczynku i kulturalnej rozrywki miejscowej ludności.

Dokumentacja:

- 1/ "Ewidencja parku" oprac. zbiorowe 1976 r.,
wpis WKZ Koszalin;
- 2/ "Park pałacowy i leśny" - Ewidencja ogólna
dendrologiczno-techniczna"
inż. Grzegorz Engel 1979 r.

Katalog parków OZLP w Szczecinku / w załączeniu/

Domacyno

gm. Karlino

/niem. Dumzin/

Nadleśnictwo i Obręb Gościno

Oddz. 162 a, b

Pow. cz. leśnej parku 10,48 ha

Ogólna powierzchnia założenia parkowego
ok. 16,00 ha.

Park pochodzi z II połowy XVIII wieku, geometryczny w części przypałacowej.

W XIX wieku pierwotny układ przebudowany w założenie krajobrazowe, włączone przyległy las, zagospodarowując go dla celów rekreacyjno-wypoczynkowych byłych właścicieli ziemskich.

Po II wojnie światowej majątek rozparcelowano.

Część leśną parku włączono do Lasów Państwowych Nadleśnictwa Gościno.

Park przy pałacu należy do Państwowego Funduszu Ziemi. Do 1970 r. pałac był użytkowany, obecnie rozebrany do fundamentu. Również rozebrano cz. budynków folwarku, pozostałe są użytkowane przez miejscowych rolników.

Wnioski konserwatorskie

- park w całości objąć ochroną konserwatorską;
- docelowo park zagospodarować jako miejsce wypoczynku i kulturalnej rozrywki miejscowej ludności i przyjezdnych gości /turystów/;

Dokumentacja:

"Park pałacowy i leśny - ewidencja ogólna dendrologiczno-techniczna", inż. Grzegorz Engel 1979 r.
Katalog parków OZLP w Szczecinku / w załączeniu/.

Gruszewo

/niem. Grüssow/ gm. Białogard

Nadleśnictwo Białogard

Obwód Rąbino

Oddz. 7c, d, f, i, j, m

8a, b, c, d, f, g, h

pow. łączna ok. 15,60 ha

Założenie pałacowo-parkowe powstało w XIX wieku z adaptacji lasu bukowego, na terenie którego wybudowano okazały neogotycki pałac - rezydencja rodu von Werder /1884 r./

Do 1945 r. właścicielem 899 ha majątku ziemskiego była rodzina von Schaumann.

W parku leśnym wytrasowano ciągi piesze, założono staw ozdobny. Do pałacu prowadziła szeroka aleja lipowa.

Na polanie otaczającej pałac nasadzono drzewa ozdobne.

Po II wojnie światowej park leśny włączono do Lasów Państwowych Nadleśnictwa Rąbino, obecnie Białogard. W latach 50-tych pałac uległ dewastacji. Z dawnej kompozycji parku zachowało się:

- aleja dojazdowa obsadzona wiekowymi lipami,
- słabo czytelne ciągi spacerowe;
- polana przed ruinami pałacu;
- ruiny pałacu i grobowca;

- starodrzew z ozdobnymi drzewami na polanie.

Wnioski konserwatorskie

- objąć ochroną konserwatorską park leśny o pow. ok. 15,60 ha łącznie z dojazdową aleją lipową;
- lasy w oddz. 7c, d, f, i, j, m i oddz. 8a, b, c, d, f, g, h włączyć do gruntów nieleśnych i zaniechać wykonywania intensywnych zabiegów o charakterze gospodarczo-leśnym /pismo Naczelnego Zarządu Lasów Państwowych znak: Z-3-737-8/75 z dnia 23 czerwca 1975 r./

Dokumentacja:

"Ewidencja parku w Gruszewie" wyk. przez inż. W. Wierzchowickiego w 1978 r. w posiadaniu Nadl. w Białogardzie i w zbiorach Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków w Koszalinie.

Karniszewice

/niem. Karnkewitz/

gm. Sianów

Nadleśnictwo Manowo

Obręb Karniszewice

Oddz. 25 c

pow. 4,75 ha

Arboretum założone w 1881 r. Zachowany starodrzew z drzewami ozdobnymi: kasztan jadalny, buk odm. purpurowej, strzepolistny i zwisający, choiny, jedlice, jodły, cyprysik i żywotniki.

Wnioski konserwatorskie:

- chronić jako cenny obiekt przyrodniczy.

Uznać za pomnik przyrody.

- Oddz. 25 c włączyć do gruntów nieleśnych /pismo Naczelnego Zarządu Lasów Państwowych znak: Z-2-737-8/75 z dnia 23 czerwca 1975 r./

Dokumentacja:

"Arboretum - ewidencja ogólna dendrologiczno-techniczna", inż. Grzegorz Engel 1979 r., Katalog parków OZLP w Szczecinku / w załączeniu/.

Kopaniewo

/niem. Koppelsberg/

gm. Manowo

Nadleśnictwo Manowo

Obwód Poniki

Oddz. 853 c, d, k, l, n

pow. ok. 3,70 ha

Park leśny przy dawnej siedzibie Nadleśnictwa Poniki, założony w II połowie XIX wieku w stylu parku krajobrazowego naturalistycznego.

W latach 20-tych XX wieku nadleśniczy /Oberförster/ Walter Stumpf wprowadził wiele drzew ozdobnych do zadrzewienia parku

Od roku 1945 - 1973/4 w Kopaniewie znajdowała się siedziba Nadleśnictwa Poniki. Obecnie, po reorganizacji w alp, w dawnym budynku nadleśnictwa zamieszkują rodziny pracowników leśnych.

Wnioski konserwatorskie:

- uznać całość jako park zabytkowy o cechach naturalistycznych
- powierzchnię wchodzącą w skład parku leśnego włączyć do rejestru "powierzchni nieleśnej" i zaniechać wykonywania intensywnych zabiegów

o charakterze gospodarczo-leśnym /pismo Naczelnego
Zarządu Lasów Państwowych znak: Z-3-737-8/75 z dn
23 czerwca 1975 r./.

Łazice

/niem. Tannenhof/

gm. Czaplinek

Nadleśnictwo i Obręb Czaplinek

Obecnie siedz. l-ctwa Sikory

Oddz. 71 e, f, g, h

pow. 3,49 ha

Dawniej las bukowy przy siedzibie leśnictwa
Czaplinek /Forst Tempelburg/ pochodzący z II ćw.
XIX wieku.

Las na przełomie XIX i XX wieku został wzbogacony
dębem czerwonym, jedlicą, świerkiem, świerkiem
srebrzystym, sosną wejmutką, grabem, brzozą, wią-
zem i z samosiewu osiką.

Wnioski konserwatorskie:

- uznać za zabytek park leśny;
- wpisać do rejestru pomników przyrody dąb 380 cm
i buk 360 cm
- teren lasu wyłączyć z wykonywania intensywnych
zabiegów o charakterze gospodarczo-leśnym
/pismo Naczelnego Zarządu Lasów Państwowych
znak: Z-3-737-8/75 z dn. 23 czerwca 1975 r./.

Manowo

gm. Manowo

/niem. Manow/

Nadleśnictwo i Obręb Manowo

Oddz. 26 k, l, r, t, z

pow. 4,43 ha

Dawniej las dębowy przy siedzibie nadleśnictwa państwowego, porastający wzniesienie morenowe zwane Górą Dębową /Eich Berg/.

Obecnie las ten uznawany jest przez miejscową ludność jako park leśny spełniający warunki wypoczynku i rekreacji. Posiada duże walory krajobrazowe i przyrodnicze. Na sądziwych dębach są stałe gniazda czapli siwej.

W tym miejscu należy wspomnieć o drugim parku w Manowie, dawnym parku dworskim, położonym we wschodniej cz. wsi. Jest on nieużytkowany, zaniedbany i mniej atrakcyjny. Właścicielem jest Urząd Gminy Manowo.

Wnioski konserwatorskie:

- uznać park leśny, jako obiekt zabytkowy.

Wiekowe dęby wpisać do rejestru pomników przyrody woj. koszalińskiego ,

- na terenie parku leśnego zaniechać wykonywania intensywnych zabiegów o charakterze gospodarczo-leśnym /pismo Naczelnego Zarządu Lasów Państwowych znak: Z-3-737-8/75 z dnia 23 czerwca 1975 r./
- na starych drzewach wykonać zabiegi konserwacyjne.

Dokumentacja:

"Park leśny - ewidencja ogólna dendrologiczno-techniczna, inż. Grzegorz Engel 1979 r.

Katalog parków leśnych OZLP w Szczecinku /w załączeniu/.

Ryman

/niem. Roman/

gm. Ryman

Nadleśnictwo Gościno

Obwód Roman

Oddz. 444 a, b, c

pow. ok. 4,20 ha

Park pałacowy z II połowy XVIII wieku. W XIX w. do istniejącego parku włączono przyległy teren łąk i lasów. Starodrzew parku wzbogacono licznymi gatunkami obcego pochodzenia. Park był oprawą dla siedziby właściciela majątku, którym w 1884 r. był Hoffmann, na pocz. XX wieku Lothar von Dewitz, a po 1931 r. prawdopodobnie rodzina von Hostock. Park leśny zajmujący zachodnią część założenia, osłaniał - stary park i pałac z 1751 r. przed panującymi wiatrami z kierunku zachodniego. Po II wojnie światowej majątek ziemski upaństwowiono.

Obecnie budynki gospodarcze folwarku, pałac i cz. przypałacowa parku należy do PGR-u.

Natomiast część leśną parku włączono do lasów państwowych Nadleśnictwa Gościno.

Wnioski konserwatorskie:

- oznaczono granicę ochrony zabytkowej parku decyzją Nr 917 z dnia 28.XI.1979 r. w Koszalinie, poszerzyć o teren dziedzińca i łąki z jej sadzeniem przy pld.granicy.
- w parku leśnym zaniechać wykonywania intensywnych prac o charakterze gospodarczo-leśnym /pismo Naczelnego Zarządu Lasów Państwowych znak: Z-3-737-8/75 z dnia 23 czerwca 1975 r./.
- uznąć za pomniki przyrody drzewa oznaczonych rozmiarach pnia /11 sztuk/.
- docelowo park zagospodarować na miejsce wypoczynku i kulturalną rozrywkę miejscowej ludności i przyjeżdżających turystów.

Dokumentacja:

- 1/"Ewidencja parków i ogrodów na terenie województwa koszalińskiego" - inż. W.Wierzechowiecki, 1975 r., opis w zbiorach W^{AM}Z w Koszalinie;
- 2/ "Park pałacowy i leśny - ewidencja ogólna dendrologiczno-techniczna" inż. Grzegorz Engel 1979 r., Katalog parków OZLP w Szczecinku / w załączeniu/.

Stanomino

/niez. Standemin/

gm.Białogard

Nadleśnictwo Białogard

Obwód Rabino

Oddz.23 I, J, K, L

pow. ok. 18,05 ha

Park powstał w II połowie XIX wieku z adaptacji lasu przyległego od strony południowej do zabudowań wsi.

Część przypałacową urządzono w stylu naturalistycznym z cechami romantycznymi.

Nasadzono tu liczne drzewa ozdobne i krzewy obcego pochodzenia.

W części leśnej parku zachowano zieleni rodzimą.

Od II połowy XIX wieku do 1945 r. należał do rodu von Baunschweig.

Po II wojnie światowej majątek upaństwowiono.

Grunty rolne i zabudowania gospodarcze folwarku należą do PGR.

Lasy włączono do Nadleśnictwa Rąbino, obecnie Nadl. Białogard.

W pałacu w latach 60-tych były kolonie letnie dzieci górników ze Śląska. Obecnie znajduje się tu Zakład Lecznictwa Odwykowego.

Wnioski konserwatorskie:

- objąć pa ochroną konserwatorską cały teren parku szacowany na ok. 20,00 ha,
- w części leśnej parku zaniechać wykonywania intensywnych prac o charakterze gospodarczo-leśnym /pismo Naczelnego Zarządu Lasów Państwowych znak Z-3-737-8/75 z dnia 23 czerwca 1975 r./
- docelowo park zagospodarować jako miejsce rekreacyjno-wypoczynkowe miejscowej ludności wytyczając ścieżki spacerowe i zachowując cechy parku krajobrazowego.

Dokumentacja:

- 1/"Ewidencja parku w Stanominie" inż.W.Wiercho-
wiecki 1979, opis w zbiorach WKZ w Koszalinie.
- 2/"Park pałacowy i leśny - ewidencja ogólna
dendrologiczno-techniczna", inż.Grzegorz Engel,
1979 r., Katalog parków OZLP w Szczecinku
/ w załączeniu/.

Strzeżęcino

gm. Świeszyno

/niem. Streckenthin/

Nadleśnictwo i Obręb Manowo

Oddz. 51 a, b

pow. 19,21 ha

Park leśny stanowi część założenia pałacowo-parko-
wego o ogólnej powierzchni ok.29,00 ha. Powstał
na początku XIX wieku i jest młodszy od parku przy
pałacu, którego pochodzenie określa się na XVIII
wiek.

Park leśny od parku pałacowego oddziela droga
wyłożona kostką rzędowną, łącząca zabudowania PGR
z szosą do Koszalina.

Centralnym węzłem założenia parkowego jest pałac
zbudowany w latach 1899-1901, będący do 1945 r.
rezydencją starego pomorskiego rodu Kamyków
/von Kameke/.

Majątek ziemski po 1945 r. został rozparcelowany.
Park leśny został włączony do Nadleśnictwa Manowo,
a pozostała część parku do SHB-u.

Wnioski konserwatorskie:

- włączyć do granic ochrony układu zabytkowego
cały teren parku leśnego.

- Park z obiektami architektonicznymi stanowi jedno z piękniejszych założeń parkowych na Pomorzu. Posiada bardzo zróżnicowany gatunkowo i wiekowo starodrzew i krzewostan. Znajduje się tu dużo starych egzemplarzy różaneczników, bukszpanów, cisów, żywotników, cyprysików, kasztanowców,
- zagospodarować park leśny na cele rekreacyjno-wypoczynkowe miejscowej ludności i przyjezdnych gości, z zachowaniem jego wyglądu naturalistycznego;
 - w parku leśnym zaniechać wykonywania wszelkich prac o charakterze gospodarczo-leśnym /pismo Naczelnego Zarządu Lasów Państwowych znak: Z-3-737-8/75 z dnia 23 czerwca 1975 r./.

Dokumentacja:

- 1/ "Park pałacowy - ekspertyza ogólna dendrologiczno-techniczna", inż. W. Wierzechowiecki
mpis w zbiorach WKZ w Koszalinie;
- 2/ "Park pałacowy i leśny - ewidencja ogólna dendrologiczno-techniczna", 1979 r.,
inż. Grzegorz Engel, Katalog parków OZLP w Szczecinku / w załączeniu/.

Wartkowo

/niem. Wartekow/

gm. Gościno

Nadleśnictwo i Obręb Gościno

Oddz. 218 a,b

pow. 8,02 ha

Park leśny stanowi część założenia pałacowo-parkowego o ogólnej powierzchni ok. 34,00 ha. Zajmuje on zachodnią jego stronę. Powstał przypuszczalnie w I połowie XIX wieku.

Oddzielony jest od parku przypałacowego pasem łąk szerokości 90-150 m. Służył on zapewne mieszkańcom pałacu jako teren rekreacyjny do wędrówek pieszych i przejażdżek konnych.

Pod koniec XIX wieku majątek ziemski należał do Fred. Schroeder'a, a w 1928 r. liczący 589 ha majątek był w posiadaniu pani Margarete Selle z domu Thiele.

Po II wojnie światowej majątek upaństwowiono. Część leśna parku / stanowiąca obecnie jeden oddział 218 należy do Nadl. Gościno. Pozostały park jest w posiadaniu PGR Gościno Zakład Wartkowo.

Wnioski konserwatorskie:

- objąć ochroną konserwatorską park leśny, pas łąk oraz przyległe aleje i
- oddz. 218 włączyć do rejestru "powierzchni nieleśnej" N-otwa Gościno i zaniechać wszelkich zabiegów o charakterze gospodarczo-leśnym /pismo Naczelnego Zarządu Lasów Państwowych znak: Z-3-737-S/75 z dnia 23 czerwca 1975 r./;
- docelowo park zagospodarować jako miejsce rekreacyjne-wypoczynkowe miejscowej ludności wytyczając ścieżki spacerowe, zachowując jego charakter parku leśnego.

Dokumentacja:

- 1/ "Ewidencja parków i ogrodów na terenie województwa koszalińskiego" inż. W. Wierzechowiecki 1975 r. opis w zbiorach WKZ w Koszalinie;

2/"Park pałacowy i leśny - ewidencja ogólna

dendrologiczno-techniczna" inż. Grzegorz Engel,
1979 r., Katalog parków OZLP w Szczecinku
/ w załączeniu/.

Wojęcino

gm. Bobolice

/niem. Wojenthin/

Nadleśnictwo Bobolice

Obwód Poniki

Oddz. 1069 m

pow. ok. 9,35 ha

Park leśny stanowi część dawnego parku pałacowego o powierzchni ogólnej ok. 13,35 ha. Zajmuje on południową część założenia.

Park pałacowy powstał zapewne w XVIII wieku, posiada regularny układ alejek parkowych, przebiegających do osi istniejących fundamentów pałacu. W XIX wieku park został rozebrany w stylu parku krajobrazowego o naturalistycznym zachowując w sąsiedztwie pałacu układ geometryczny.

Do sadrzewienia wprowadzono gatunki drzew i krzewów ozdobnych obcego pochodzenia.

Do terenu parku włączono przyległe od południa łąki i staw z wyspą, na której pod koniec XIX wieku zbudowano okazały rodowy grobowiec von Holts'ów.

Od wschodu, południa i zachodu park otaczały lasy porastające teren urozmaicony licznymi wzniesieniami morenowymi.

Od północy do parku przylegały zabudowania folwarku i wsi.

Po II wojnie światowej majątek ziemski liczący ponad 1000 ha gruntów upaństwowiono.

Park podzielony został pomiędzy 2-ech właścicieli: część północna należy do POKZ Świeleno i zajmuje ok. 4,00 ha, a część południową o pow. ok. 9,35 ha włączono do Nadleśnictwa Poniki, obecnie Nadl. Bobolice.

Wnioski konserwatorskie:

- objąć ochroną zabytkową park w granicach ok. 13,35 ha;
- oddział 1069 n, 1073 a,b,c,d,f,g,i,y,s,a' włączyć do "rejestru powierzchni nieleśnej" i za-
niechać wykonywania intensywnych zabiegów
o charakterze gospodarstwa leśnego.

To samo dotyczy pobliskiego oddz. 1073 g', w którym znajduje się słowiańskie grodzisko wy-
żynne pochodzące z VII/VIII-IX wieku z dobrze
zachowanymi wałami ziemnymi, oznaczone w monogra-
fii archeologicznej d.pow. Koszalin jako Stano-
wisko 2 i 2a.

- docelowo park włączyć do terenów ruchu turystycz-
nego, po wyznaczeniu szlaku turystycznego w oko-
licy Tychowa.

Dokumentacja:

"Park pałacowy i leśny - ewidencja ogólna dendro-
logiczno-techniczna" inż. Grzegorz Engel 1979 r.,
Katalog parków OZLP w Szczecinku / w załączeniu/.

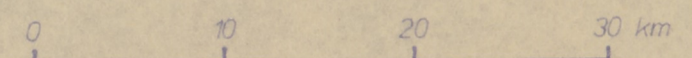
Kierownik
Zespołu Dokumentacji Parków
Engel
inż. Grzegorz Engel



MAPA PARKÓW
OKRĘGOWEGO ZARZĄDU
LASÓW PAŃSTWOWYCH
W SZCZECINKU

POŁOŻONYCH NA TERENIE WOJEWÓDZTWA KOSZALIŃSKIEGO
WG. STANU NA DZIEŃ 30.06.1979 r.

SKALA 1:400000



ARCHIWUM
OŚRODEK OCHRONY
ZABYTKOWEGO KRAJOBRAZU
ul. Szwolężerów 9, tel. 621 62 41 w. 244
Nr. 491

Opracował: inż. Grzegorz Engel
Kreśliła: tech. Aldona Kalińska
1979 r.